

REPORTÁŽ

Mócart už nepřijde

Tak to máme dvakrát pražský import — talkový koncert Pepy Nose a pořad vánoční poezie s Mirkem Kováříkem, místní specialitu jménem Swingová tančírna — bohužel se koná jen jednou za měsíc — a bude to asi všechno. Kinokavárna Svět právě nabízí Hříšný tanec (předtím Emmanuella a poté, jak jinak, Benátskou noc), přilehlá restaurace téhož jména by už krátce po poledni snesla upozornění Vstup na vlastní riziko.

Na Komedii o hvězdě, kterou v úpravě Jana Kopeckého připravila pro kostel sv. Vojtěcha místní farní rada, jsem přijela příliš brzy, tržní nabídka dne v knihkupectví uvádí pospolu Rychlé šípy III, Chrušovovo jak státník odchází do penze a Vaňkové román Orel a had. Státní divadlo je do roku 1992 v rekonstrukci; na ohradě skromně láká na kursy šití a lednového Jiřího Dědečka, na plakátech na vánoční a baletní koncerty v neútulném domě kultury, zároveň nabízí půjčování kostýmů. Činoherní studio jako z udělení zrovna nehraje a výstava v muzeu symbolicky hlásá Inventarizace ztrát — O co jsme přišli a co nám zůstalo. Je všední den v Ústí nad Labem a naivní host chce jít za kulturou.

BUDITELÉ

„Právě jsem připomínkoval materiál ČSAV o pohraniční kultuře, jmenovitě pak o situaci v Ústí, a musím říci, že konečně nazval někdo věci pravými jmény.“ — Jindřich Srejber, nový ředitel Krajského kulturního střediska v Ústí nad Labem. „Po násilné přeměně města v průmyslové se nebralo v úvahu jeho přirozené zázemí, v centru vyrostly umělé monumenty, na periférii vznikaly takřka brlohy, rozpadla se přirozená společnost, sdružení, všichni se vzdali slova osvěta; umělce bývalí straničtí šéfové považovali za zpěvavé ptactvo, co se topí v penězích, a dávali jejich příjmy kontrolovat — nebyl zájem lidí ke kultuře vychovávat, a teď se díváme

du Studio sport s redaktorem J. Slepíčkou a hosty — to je skutečně vkusný, estetický pořad“ — nevím, neviděla jsem), a že součástí KKS se stal muzikantský Proart.

MEMENTO

„Co musejí vstupné platit i školy — dvě koruny —, chodí tak čtvrtina lidí. A přitom to stojí za to, vidíte?“ (pokladník v ústeckém muzeu). Inventarizace ztrát — miniaturní, leč nad jiné výmluvná expozice. Fotodokumentace: Lipová, Nukléřov, Všebořice, Libouchec, stav v 30. letech a dnes, respektive před „normalizačním“ zbouráním. Ve vitrínách na hromadách sutin porušený zákon č. 20/1987 ČNR z 30. 3. 1987 o státní památkové péči. Krylova píseň Anděl, inspirovaná stavem kostela ve Velkém Chvojně. Lakonická výzva: z toho mála, co ještě zbylo, musíme zachránit vše. A nápis v návštěvní knize: „Kde se nestavějí kostely, musí se stavět kriminály.“ Povinné, drsné memento; otevřeno do konce ledna.

DIVADLO

Činoherní studio — soubor zdaleka nejen regionálního významu; v minulosti nanejvýš podezřelý (zakázaná inscenace Z Košic do Aše a ještě dál se stala svého času republikovou aférou), loni v listopadu — „lídroval“ místní revoluci, teď se vrátil z turné ve Švédsku. Umělecký vedoucí Petr Poledňák: „Personálně se stále víc stabilizujeme a v době, kdy jiní volí komerci, zkouším Bratry Karamazovy, pak

že jim většinou nechybí?!"

Pravda je, že „kulturní“ politika Severočeského kraje se stala nechvalně proslulou. Tady se zakazovala divadelní představení (o případu Z Košic do Aše... bude ještě řeč), filmy jako Pražská pětka, písničkáři, rockové kapely, dlouho tu nesměla vystupovat rodačka Eva Randová. „Pevná ruka“ spolu s „širokým rozhledem“ příslušných činovníků napáchaly nespočet škod; do dnes se tradují absurdní historky jako ta, kdy tajemník napůl už přesvědčený o účelnosti vážné hudby prohlásil: „Tak pozvete třeba toho Mócarta, můžem si to dovolit, prachů máme dost...“

Jenže pan Mozart nepřijde a peněz na kulturu se dnes nedostává. Přesto se KKS („máme teď poloviční počet zaměstnanců a při nejhorsím můžeme ještě stav snižovat“) rozhodlo jít tou složitější cestou: dávat přednost tzv. neprofitní činnosti, na kterou si samo profitními záležitostmi (běžná agentáž, pořady „na klíč“, nyní nesmírně žádané jazykové kursy apod.) vydělává. Mají vypočítáno, že z 96 % jsou schopni ekonomické soběstačnosti. Konkurence se prý zatím nebojí — s místním kulturním a společenským střediskem si rozdělili sféry zájmu a rodící se soukromé agentury je ještě neohrožují; doufají jen v pochopení nových okresních radních — a hrozí se dalšího stěhování. „Do loňského prosince jsme sídlili na předměstské faře. Hygienická měření tu ukázala desetkrát víc, než je přípustná norma formaldehydu, stěhovali jsme se tedy do tzv. domu družby (SČSP), do stísněného suterénu. Dnes by nás mělo čekat další stěhování — a přitom třeba jen výpadek telefonu na pár dní rovná se pro agenturu sebevraždě“ (Jana Zacharová). Dodejme čistě heslovitě, že: v Ústí existuje tzv. VANA, bývalý palác stranických orgánů, jehož drahý pronájem je nejen pro kulturu z oblasti sci-fi (dnes je „osídlen“ butikem, zahraničními firmami a spoustou uzamčených třináctých komnat), že KKS prý dosud nemusí a nehodlá kupovat naprostou šmíru („kromě jedné ‚sólové‘ zastupujeme jen dvě striptérky v pořa-

chnytá Zdeněk Potužil svou drammatizací Páralových Milenců & vrahů, koncem sezóny u nás bude hostovat Petr Kracik. Statutárně od KNV přecházíme pod město, dotace máme slíbené ve výši letošních, takže při 40 % reálného poklesu samozřejmě nevstáváme. Čili vymýšlíme. Například méně reprezentační, více obchodní zahraniční zájezdy — ve Stockholmu jsme se hodně poučili, ale o tom někdy jindy. V zefektivnění provozu existuje spousta možností, počínaje třeba autobusem, který nám mimo sezónu stojí. A s předprodejem jdeme za divákem, zatím prostřednictvím tzv. důvěrníků na základě rabatu, s nástupem malé privatizace chceme na podobném principu začít ve vytípaných obchodech. Návštěvnost je zatím velmi slušná, včetně zájezdů hrajeme měsíčně 15–17 představení; jen to stojí víc práce a nápadů.“

ZJEVENÍ

Ve městě, kde není radno večer vycházet, kde prý hotely hodlají zakoupit romské klany a kde diskotékám začne konkurovat první sex show, existuje (ve Studiu KASS) jednou měsíčně oáza vkusné zábavy na (dobrovolně!) vysoké úrovni. Swingová tancírna — hraje Áda Siegel Band. Původně studentská, dnes smíšená (absolventi i frekventanti jediné vysoké školy — pedagogické fakulty) recese. Jiří Straňák: „Srovnávají nás s Originálním pražským synkopickým orchestrem, ale na ně nemáme a ani nechceme mít. Nehrajeme ortodoxní repertoár, nekopírujeme jen 20. a 30. léta, naše návaznost na pana Siegela, salónního skladatele té doby, byla původně ryzí cimmarnovštinou. Nechceme být barovou kapelou, hrát na kšeft naše klientela a společná atmosféra nám docela stačí.“ Skoro se nechce věřit, že takřka naproti ční do noci monstrózní budovatelské centrum, jež nahradilo historickou zástavbu, že devadesát procent obyvatel hrdé metropole sleduje západní televizní signál a pár idealistů ze sféry „místní kultury“ je jim nanejvýš pro smích — nebo o nich docela prostě nevědí.

! MIPKA SPÁČILOVÁ

LN 19. 12. 1990